

Symposium cieszyło się dużym zainteresowaniem nauczycieli, część z nich przybyła z odległych od Londynu miejscowości Wielkiej Brytanii. Fakt ten, jak również rozmowy i dyskusje prowadzone podczas konferencji przekonują organizatorów o słuszności tego przedsięwzięcia i potrzebie kontynuowania tego typu spotkań w brytyjskim środowisku oświaty polonijnej w kolejnych latach.

MIECZYŚLAW GAJOS

Uniwersytet Łódzki

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rh.2016.64.10-12>

FRANCUSKI DROGĄ DO SUKCESU, ŁÓDŹ, 1-2 KWIETNIA 2016 R.

Jak zmotywować uczniów i studentów do rozpoczynania i kontynuowania nauki języka francuskiego? Na to pytanie próbowali znaleźć odpowiedź uczestnicy konferencji naukowej *Francuski drogą do sukcesu*, zorganizowanej w dniach 1-2 kwietnia 2016 r. przez Centrum Językowe oraz Centrum Kształcenia Międzynarodowego Politechniki Łódzkiej. Konferencja ta odbyła się pod patronatem honorowym Ambasady Francji w Warszawie, władz rektorskich Politechniki Łódzkiej oraz Stowarzyszenia Akademickich Ośrodków Nauczania Języków Obcych w Łodzi.

W czasach zdominowania polskiego systemu edukacji przez język angielski, którego popularność wysuwa go na pierwsze miejsce spośród wszystkich języków obcych, ale także w kontekście zaleceń Rady Europy, która postuluje realizację polityki językowej, zachęcająca do posługiwania się przynajmniej dwoma językami obcymi, zorganizowanie konferencji na temat roli języka francuskiego w świecie, Europie i Polsce wydaje się w pełni uzasadnione. Zachęcenie do rozważań na temat obecnej sytuacji języka francuskiego w polskim systemie oświatowym, pobudzenie do refleksji nad sposobami motywowania do jego nauczania i uczenia się, przegląd doświadczeń w zakresie sprawdzonych sposobów podnoszenia efektywności procesu nauczania i uczenia się języka francuskiego przyświecało idei zorganizowania konferencji romanistów w Łodzi.

Celem organizatorów konferencji było ukazanie miejsca, jakie zajmuje we współczesnym świecie język francuski oraz wskazanie możliwości, które stwarza znajomość tego języka przy wyborze studiów czy późniejszej karierze zawodowej. Symposium miało być także płaszczyzną do spotkania oraz wymiany doświadczeń przedstawicieli środowiska romanistycznego, zajmującego się teoretycznymi i praktycznymi aspektami procesu nauczania i uczenia się języka francuskiego jako języka obcego. Mocną stroną programu konferencji była możliwość zapoznania się z różnorodnymi, nowoczesnymi metodami i technikami nauczania języków, które sprzyjają podnoszeniu motywacji uczących się oraz zwiększaniu efektywności przyswajania języka obcego, co z pewnością pomaga w osiągnięciu sukcesu.

W konferencji wzięło udział blisko siedemdziesiąt osób. W ciągu dwudniowej sesji zaplanowano dwadzieścia wystąpień w formie komunikatów, prezentacji, lekcji na żywo i warsztatów. Uczestnikami spotkania byli przede wszystkim nauczyciele języka francuskiego ze szkół podstawowych, gimnazjów, liceów oraz szkół wyższych – zwłaszcza uczelni politechnicznych, w których nauczanie języków odbywa się w systemie lektoratowym, najczęściej od poziomu A2 lub B1. Wśród przedstawicieli szkolnictwa wyższego znaleźli się także pracownicy naukowo-dydaktyczni łódzkiej romanistyki oraz goście zagraniczni z Université de Technologie de Compiègne – uczelni, która realizuje wspólne programy badawczo-dydaktyczne z Politechniką Łódzką. W konferencji wzięli również udział lektorzy Alliance Française w Łodzi, przedstawiciele Stowarzyszenia „Łódzkie Bardziej Francuskie”, konsultanci z Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi, a także reprezentanci wydawnictw specjalizujących się w opracowywaniu materiałów do nauczania języka francuskiego jako obcego.

Konferencję uroczystie otworzyli dr Magdalena Nowacka, kierownik Centrum Językowego Politechniki Łódzkiej, oraz Prorektor ds. Edukacji Politechniki Łódzkiej, prof. dr hab. inż. Sławomir Wiak. W swoich wystąpieniach podkreślili rolę języka francuskiego w społeczeństwach, których gospodarka oparta jest na wiedzy. Zwrócili też uwagę na znaczenie tego typu spotkań nauczycieli języków obcych dla doskonalenia zawodowego, wymiany poglądów i doświadczeń. Głos zabrała również Alicja Bień, Konsul Honorowy Francji w Łodzi, która wskazała na istotną rolę języka francuskiego w świecie nauki i biznesu.

Aby lepiej przybliżyć uczestnikom miejsce konferencji, dr Dorota Piotrowska (zastępca dyrektora Centrum Kształcenia Międzynarodowego PŁ) przedstawiła w skrócie historię działalności IFE oraz zaprezentowała wybrane aspekty profilu kształcenia studentów CKM PŁ. Następnie głos zabrał dr Grégoire Brault, dyrektor Alliance Française w Łodzi, pełniący równocześnie funkcję Delegata Generalnego AF w Polsce. Inaugurację sympozjum zakończyły wystąpienia mgr Barbary Kownackiej-Maciaszek, wiceprezes Stowarzyszenia „Łódzkie Bardziej Francuskie” oraz mgr Joanny Bechcińskiej z WODN w Łodzi. Barbara Kownacka-Maciaszek omówiła formalną stronę działalności Stowarzyszenia, jego formy aktywności adresowane zarówno do uczniów, jak i do nauczycieli, natomiast Joanna Bechcińska przedstawiła nowatorskie działania promujące nauczanie i uczenie się różnych języków obcych.

Na pytanie, czy i na ile badania z zakresu neuropedagogiki mogą być przydatne nauczycielom języków obcych, próbowała odpowiedzieć dr Renata Jagodzińska (Społeczna Akademia Nauk z Łodzi). W wystąpieniu *Jaka lekcja, jaki nauczyciel, czyli w czym nauczycielowi języka francuskiego może pomóc neurodydaktyka?* Prelegentka przybliżyła podstawy wiedzy neuropedagogicznej, które były przyczynkiem do szerszych rozważań na temat nowoczesnej dydaktyki języków obcych.

Problematyka dotycząca nauczania języka francuskiego jako obcego na poziomie akademickim była przedmiotem wystąpień mgra Jarosława Nieszczołkowskiego (Centrum Języków Obcych Politechniki Gdańskiej), dr Katarzyny Marchel (Studium Języków Obcych Politechniki Warszawskiej), mgr Hanny Mieszkowskiej (Szkoła Ję-

zyków Obcych UW) oraz mgr Ewy Poterałowicz (Studium Języków Obcych Politechniki Wrocławskiej). Wymienieni referenci podzielili się swoimi autorskimi pomysłami, które wykorzystują w pracy ze studentami.

Hanna Mieszkowska w referacie *Reportaż drogą do sukcesu* mówiła o wykorzystywaniu reportażu jako gatunku wypowiedzi sprzyjającej przyswajaniu języka obcego, rozwijaniu motywacji i integracji studentów w grupie. Prelegentka podkreślała, że sukcesu swoich działań metodycznych upatruje w zaufaniu, jakim obdarzają ją studenci, którzy uczestniczą w jej zajęciach bardzo aktywnie i „przychodzą po coś więcej niż po zaliczenie przedmiotu”.

Poszukiwanie francuskiego charme'u i oryginalności w tekstach technicznych było z kolei tematem referatu Ewy Poterałowicz z Politechniki Wrocławskiej. Zaprezentowała ona stworzone przez siebie materiały dydaktyczne, które wykorzystuje na zajęciach języka francuskiego specjalistycznego w międzywydziałowych grupach technicznych na poziomie B2+. Opracowane materiały nie tylko przybliżają studentom język i terminologię specjalistyczną, ale stanowią także doskonałą ilustrację rozwoju francuskiej myśli technologicznej.

Kolejna prezentacja – Katarzyny Marchel z Politechniki Warszawskiej – była zatytułowana *Francuski na politechnice – potrzeby studentów kluczem do ich motywowania do nauki języka*. Referentka mówiła, w jaki sposób wykorzystuje w swojej pracy dydaktycznej innowacyjne projekty językowo-techniczne, rozwijające kreatywność i motywację słuchaczy. Uzasadniając wybór tej formy pracy ze studentami, podkreślała konieczność uwzględnienia w programowaniu kursu językowego studentów studiów politechnicznych ich potrzeb zawodowych, które w znacznym stopniu determinują dobór środków językowych, będących przedmiotem procesu nauczania i uczenia się języka obcego.

Swoimi obserwacjami i doświadczeniami w pracy ze studentami Politechniki Gdańskiej podzielił się Jarosław Nieszczółkowski. Bardzo słabe zainteresowanie studentów PG językiem francuskim skłoniło Autora wystąpienia *Jak nie wystraszyć studentów na pierwszych zajęciach z języka francuskiego* do przeprowadzenia badania ankietowego na temat postrzegania języka francuskiego przez studentów oraz ich motywacji do nauki tego języka. Z wyników tego badania wynika, że nawet osoby, które potencjalnie byłyby zainteresowane nauką języka francuskiego, nie wybierają go ze względu na liczne stereotypy pokutujące w naszym społeczeństwie, między innymi ten, że język francuski jest wyjątkowo trudny.

Problematyka nauczania języka francuskiego w szkołach średnich była przedmiotem wystąpień mgr Anny Żądło-Sobiepańskiej, mgr Magdaleny Łodwig-Lisowskiej, mgr Beaty Olczyk, mgra Jakuba Pieniżka oraz mgr Agnieszki Paciej-Motyl. Przygotowane prezentacje, warsztaty i lekcje otwarte z udziałem młodzieży gimnazjalnej oscylowały wokół autorskich rozwiązań metodycznych, wykorzystywanych na lekcjach języka francuskiego w gimnazjach i liceach.

Interesującym wydarzeniem podczas konferencji były sesje warsztatowe. Na zajęciach *Nauczanie języka francuskiego metodą projektów*, prowadzonych przez mgr Annę Żądło-Sobiepańską, uczestnicy konferencji mogli prześledzić na konkretnych

przykładach etapy realizacji zajęć językowych z wykorzystaniem metody projektowej. Z kolei w trakcie warsztatów mgra Jakuba Pieniżka uczestnicy poznawali zasady realizacji tzw. lekcji odwróconej i jej motywacyjny wpływ na proces uczenia się języka obcego, zdobywanie umiejętności komunikacyjno-językowych oraz rozwijanie autonomii ucznia. Jeszcze inny blok warsztatów, poprowadzonych przez mgr Agnieszkę Paciej-Motył, dotyczył praktycznych aspektów wykorzystywania na lekcjach języka francuskiego autentycznych dokumentów przydatnych w rozwijaniu sprawności poprawnego mówienia w języku obcym. Natomiast sposobom integracji języka francuskiego z edukacją wczesnoszkolną był poświęcony warsztat mgr Elżbiety Rutkowskiej. Różnorodność przedstawionych pomocy i wielorakość pomysłów na uatrakcyjnienie integracyjnych zajęć przedmiotowych z udziałem języka francuskiego, popartych fragmentami filmów ilustrujących codzienną pracę z dziećmi, wzbudziły ogromne zainteresowanie i uznanie uczestników warsztatu.

Wartą uwagi formą ilustracji wykorzystywania metod aktywizujących w procesie glottodydaktycznym były lekcje otwarte. Jedną z nich, *La géographie de la France*, przygotowały i przeprowadziły nauczycielki z I Gimnazjum w Zgierzu: mgr Magdalena Łodwig-Lisowska oraz mgr Beata Olczyk. Druga lekcja otwarta została przeprowadzona z uczniami Szkoły Podstawowej ABiS w Łodzi. Autorka scenariusza zajęć, mgr Paulina Oczkowska-Korpecka przybliżyła metodyczne rozwiązania pedagogiki planu daltońskiego, które stosuje na swoich lekcjach języka francuskiego.

O pracy z dziećmi w ramach projektu dydaktycznego *Język francuski i ekologia: lepsza przyszłość zawodowa w lepszym świecie*, realizowanego przez Alliance Française w Łodzi, opowiadała mgr Bożena Borciuch. Ten oryginalny program, w którym mogą wziąć udział uczniowie wszystkich szkół regionu łódzkiego, łączy w sobie elementy nauczania języka francuskiego zintegrowanego z rozwojem świadomości ekologicznej dzieci.

Blok zajęć poświęconych nowym technologiom pozwolił uczestnikom konferencji na bliższe zapoznanie się ze sposobami wykorzystywania środków multimedialnych na zajęciach z języka francuskiego. Mgr Katarzyna Paliwoda w trakcie wystąpienia *Tabletowe lekcje języka francuskiego* przybliżyła koncepcję wykorzystywania tabletów w pracy dydaktycznej. Natomiast zajęcia *Wzbogacanie metod nauczania języka francuskiego poprzez wykorzystanie aplikacji komputerowych i zasobów internetowych*, prowadzone przez mgr Magdalенę Murowaniecką i mgr Annę Pilichowską, dostarczyły wielu cennych wskazówek, dotyczących konkretnych aplikacji dostępnych w sieci, które mogą być przydatne nauczycielowi w przygotowywaniu i uatrakcyjnianiu zajęć z języka francuskiego.

Problematyce stylów i strategii uczenia się oraz kwestii sposobów dostosowania metod i technik pracy nauczyciela do indywidualnych potrzeb uczących się poświęciła swoje wystąpienie połączone z warsztatem mgr Adriana Kowalska (Zespół Kolegiów Języków Obcych w Sosnowcu).

Kolejny prelegent, prof. Mieczysław Gajos (Zakład Językoznawstwa Stosowanego i Dydaktyki Języków Romańskich IFR UŁ), skupił uwagę audytorium na sposobach

porozumiewania się rodzimych użytkowników języka francuskiego w przestrzeni wirtualnej. Rozważania o charakterze językoznawczym uzupełniła refleksja o charakterze dydaktycznym, dotycząca możliwości i zasadności włączenia elementów cyberfrancuszczyzny do procesu nauczania i uczenia się języka francuskiego jako języka obcego.

Goście z Université de Technologie de Compiègne: dr Olivier Schoefs, dr Carole Lefrançois oraz mgr Anna Wiacek-Le Verger, przybliżyli uczestnikom konferencji swoją uczelnię, realizowane w niej profile kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem miejsca, jakie zajmuje formacja językowa studentów obcokrajowców wybierających i realizujących studia inżynierskie na Uniwersytecie w Compiègne.

Tradycją konferencji językowych stały się wystąpienia przedstawicieli wydawnictw specjalizujących się w opracowywaniu podręczników i innych materiałów do nauczania języków obcych. Na łódzkiej konferencji Rémi Gérôme zaprezentował dwa podręczniki do nauczania języka francuskiego: *Saison* i *Edito* (wydawnictwa Didier FLE). Swoją ofertę wydawniczą udostępniło również wydawnictwo LektorKlett, prezentując publikacje na stoisku przed aulą, w której odbywały się obrady.

Osiągnięciem konferencji *Francuski drogą do sukcesu* było zgromadzenie w jednym miejscu licznej grupy nauczycieli języka francuskiego wszystkich szczebli kształcenia szkolnego, którzy są prawdziwymi pasjonatami wykonywanego przez siebie zawodu, potrafią o nim opowiadać i dzielić się z innymi własnymi doświadczeniami. I w tym zakresie konferencja bez wątpienia spełniła oczekiwania uczestników. Zaproponowane tematy wystąpień, przeprowadzone warsztaty i lekcje otwarte stały się aktywnym forum wymiany poglądów i doświadczeń, sprawdzonych rozwiązań metodycznych, sprzyjających podnoszeniu motywacji do nauki języka francuskiego oraz zdobywaniu wysokich efektów kształcenia. Na uwagę i podkreślenie zasługuje zaprezentowanie podczas konferencji nowatorskich pomysłów, w pełni autorskich, obudowanych samodzielnie wykonanymi pomocami dydaktycznymi, uwzględniającymi możliwość stosowania na lekcjach języka francuskiego nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, które wspomagają przyswajanie współczesnej francuszczyzny mówionej i pisanej, zarówno tej ogólnej, jak i specjalistycznej.

Konferencja okazała się również sukcesem organizacyjnym. Organizatorzy włożyli wiele starań, aby przebiegła w miłej, życzliwej atmosferze, ułatwiającej nawiązywanie kontaktów formalnych, zawodowych i towarzyskich.